

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยการพัฒนาโปรแกรมการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดการอ่าน เรื่อง วรรณยุกต์และการผันอักษร สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สรุปผลการวิจัย ดังนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อสร้างพัฒนาโปรแกรมการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดการอ่าน เรื่อง วรรณยุกต์และการผันอักษร สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการคิดการอ่าน เรื่อง วรรณยุกต์และการผันอักษร ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างก่อนเข้าร่วมโปรแกรมกับหลังเข้าร่วมโปรแกรม
3. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการคิดการอ่านเรื่อง วรรณยุกต์และการผันอักษร ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างหลังเข้าร่วมโปรแกรมกับเกณฑ์
4. เพื่อศึกษาเจตคติต่อโปรแกรมการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดการอ่าน เรื่อง วรรณยุกต์และการผันอักษร สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

สมมติฐานการวิจัย

1. ความสามารถในการคิดการอ่าน เรื่อง วรรณยุกต์และการผันอักษร ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเข้าร่วมโปรแกรมสูงกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรม
2. ความสามารถในการคิดการอ่าน เรื่อง วรรณยุกต์และการผันอักษร ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเข้าร่วมโปรแกรมสูงกว่าเกณฑ์หลังเข้าร่วมโปรแกรม

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบางปลาม้า “สูงสุमारผดุงวิทย์” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 6 ห้องเรียน นักเรียน 240 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบางปลาม้า “สูงสุमारผดุงวิทย์” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 จังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งได้จากการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) โดยการจับสลากห้องเรียนได้ 1 ห้องเรียน จำนวน 40 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 โปรแกรมการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดการอ่าน เรื่อง วรรณยุกต์ และการผันอักษร สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 นักเรียนกลุ่มตัวอย่างเข้าร่วมโปรแกรมการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยเข้าโปรแกรมและแผนจัดการเรียนรู้ จำนวน 12 แผน ใช้เวลาในการดำเนินการทดลอง 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน คือ วันจันทร์ พุธ และพฤหัสบดี วันละ 1 ชั่วโมง ในช่วงเวลากิจกรรมปกติ เวลา 13.00-14.00 น. รวมกับเวลาที่ใช้ทดสอบก่อนและหลังการทดลอง อีก 2 ครั้ง รวมทั้งสิ้น 12 ชั่วโมง

2.2 แบบทดสอบความสามารถในการคิดการอ่าน เรื่อง วรรณยุกต์และการผันอักษร ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างก่อนเข้าร่วมโปรแกรมกับหลังเข้าร่วมโปรแกรม จำนวน 20 ข้อ ระดับความยากง่าย (P) มีค่าเท่ากับ 0.30-0.80 ค่าอำนาจจำแนก (r) มีเท่ากับ 0.30-0.80 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ และค่าความเชื่อมั่นแบบทดสอบความสามารถเท่ากับ 0.750

2.3 แบบสอบถามเจตคติต่อโปรแกรมการสอน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเจตคติต่อโปรแกรมการสอน เท่ากับ 0.806

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. นำหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี เพื่อขอความอนุเคราะห์ ในการทดลองใช้เครื่องมือ ดำเนินการทดลอง และเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลตามวัน เวลาที่กำหนด
3. นำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความสามารถในการคิดการอ่าน เรื่อง วรรณยุกต์ และการผันอักษร ของนักเรียนระหว่างก่อนกับหลังเข้าร่วมโปรแกรม โดยการทดสอบที่ไม่มีอิสระ (t-test dependent)

2. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความสามารถในการคิดการอ่าน เรื่อง วรรณยุกต์ และการผันอักษร ของนักเรียนหลังเข้าร่วมโปรแกรมกับเกณฑ์โดยการทดสอบที (t-test)

3. วิเคราะห์แบบสอบถามเจตคติชนิดมาตราส่วนประเมินค่า โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) จากนั้นนำคะแนนเฉลี่ยที่ได้มาแปลความหมาย โดยกำหนด เกณฑ์ในการแปลความหมาย

สรุปผลการวิจัย

1. โปรแกรมการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดการอ่าน เรื่อง วรรณยุกต์และการผันอักษร สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์
2. ความสามารถในการคิดการอ่าน เรื่อง วรรณยุกต์และการผันอักษร ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเข้าร่วมโปรแกรมสูงกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. ความสามารถในการคิดการอ่าน เรื่อง วรรณยุกต์และการผันอักษร ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเข้าร่วมโปรแกรมสูงกว่าเกณฑ์การประเมินหลังเข้าร่วมโปรแกรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
4. เจตคติที่มีต่อโปรแกรมการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดการอ่าน เรื่อง วรรณยุกต์และการผันอักษร ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในภาพรวมมีอยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเพื่อการพัฒนาโปรแกรมการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดการอ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่าผลการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ผู้วิจัยแบ่งการอภิปรายผลการวิจัยออกเป็น 2 ประเด็น ดังนี้

1. จากผลการวิจัยเปรียบเทียบความสามารถในการคิดการอ่าน เรื่อง วรรณยุกต์และการผันอักษร ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างก่อนเข้าร่วมโปรแกรมกับหลังเข้าร่วมโปรแกรม พบว่า ความสามารถในการคิดการอ่านของนักเรียนก่อนเข้าร่วมโปรแกรมเทียบกับหลังเข้าร่วมโปรแกรม นักเรียนมีความสามารถในการคิดการอ่านสูงขึ้นกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ความสามารถในการคิดการอ่านของนักเรียนหลังเข้าร่วมโปรแกรมเทียบกับเกณฑ์นักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรมการสอนมีความสามารถในการคิดการอ่านสูงกว่าเกณฑ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเหตุผลดังต่อไปนี้

1.1 โปรแกรมการสอนที่จัดขึ้นนี้มีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมการคิดการอ่าน เรื่อง วรรณยุกต์และการผันอักษร โดยที่นักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรมจะได้รับการส่งเสริมการพัฒนาการคิดการอ่านในช่วงกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่องทุกสัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน คือ วันจันทร์ พุธ พฤหัสบดี วันละ 1 ชั่วโมง เวลา 13.00-14.00 น. รวม 4 สัปดาห์ และรวมกับเวลาที่ใช้ทดสอบก่อนและหลังการทดลองอีก 2 ครั้ง รวมเวลาทั้งสิ้น 12 ชั่วโมง นักเรียนได้รับการส่งเสริมอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ ด้วยเหตุผลดังกล่าว อาจส่งผลให้คะแนนเฉลี่ยความสามารถในการคิดอ่านการเขียน หลังเข้าร่วมโปรแกรมสูงกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรม และสูงกว่าเกณฑ์การประเมินหลังเข้าร่วมโปรแกรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับ

งานวิจัยของนิภารัตน์ ยังพระเดช (2552, บทคัดย่อ) ที่วิจัยพัฒนาทักษะการอ่าน การเขียน การคิด วิเคราะห์ และการวิเคราะห์โจทย์ปัญหา พบว่านักเรียนมีการพัฒนาในด้านต่าง ๆ สูงขึ้น

1.2 ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมการพัฒนาความสามารถในการคิดการอ่าน เรื่อง วรรณยุกต์และการผันอักษรใช้ขั้นตอน 5 ขั้นตอน คือ 1) กำหนดสิ่งที่ต้องวิเคราะห์ 2) กำหนดปัญหาหรือวัตถุประสงค์ 3) กำหนดหลักการหรือกฎเกณฑ์ 4) พิจารณาแยกแยะ 5) สรุปคำตอบ ซึ่งได้จากการสังเคราะห์จากวิธีสอนแบบวิภาษลักษณะ (แบบแยกประเด็นให้เห็นชัดเจน) ซึ่งเป็นวิธีการสอนของพระพุทธองค์ (ทิศนา แคมมณี, 2547, หน้า 165) การคิดวิเคราะห์วิจารณ์ของ เชฟเวอร์ (Shaver, 1989) สอดคล้องกับงานวิจัยของประภาศรี รอดสมจิตร (2542, หน้า 57) เรื่อง การพัฒนาโปรแกรมส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้แนวคิดหมวดคิดหกใบของ เดอ โบโน และใช้ขั้นตอนการสอนของ เดอ โบโนเช่นเดียวกัน ผลการวิจัยพบว่าคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนหลังเข้าร่วมโปรแกรมสูงกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนหลังเข้าร่วมกว่า เกณฑ์การประเมินหลังเข้าร่วมโปรแกรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.3 การดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้การสอนในโปรแกรมการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดการอ่าน เรื่อง วรรณยุกต์และการผันอักษร เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง ในการเรียนรู้ และให้นักเรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเองให้มากที่สุด เน้นการจัดกิจกรรม ให้นักเรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ทำให้นักเรียนได้ความรู้ ความคิดเห็นที่หลากหลาย ซึ่ง สอดคล้องกับทฤษฎีองค์ประกอบทางสติปัญญาด้านความรู้ของบลูม

1.4 การจัดการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นในโปรแกรม การสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดการอ่าน นักเรียนให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรม เป็นอย่างดี มีความกระตือรือร้นในการเข้าร่วมโปรแกรมอย่างสม่ำเสมอ นอกจากนี้ผู้วิจัยยังให้ ความเป็นกันเองกับนักเรียน เปิดโอกาสให้มีการซักถามเพิ่มเติมและสามารถแลกเปลี่ยนความ คิดเห็นอย่างอิสระ ทำให้นักเรียนมีความสนใจ ตั้งใจฝึกคิดและอ่านมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ ทฤษฎีการเรียนรู้ 8 ขั้นของการเย์ ที่กล่าวว่าพฤติกรรมที่เกิดจากการเรียนรู้ การสอนด้วยสื่อ สิ่งเร้าความสนใจ ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เกิดความจำระยะสั้นและระยะยาว สามารถระลึก ถึงสิ่งที่ได้เรียนรู้และนำไปประยุกต์ใช้กับสิ่งที่เรียนรู้ไปแล้ว

2. จากผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีเจตคติต่อโปรแกรมการสอนเพื่อส่งเสริมความ สามารถในการคิดการในระดับมาก กล่าวว่าโปรแกรมการสอนมีระยะเวลาเรียนเหมาะสม นักเรียน พอใจการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน เนื้อหาที่ใช้ในกิจกรรมท้าทายความสามารถในการคิด การอ่าน การดำเนินกิจกรรมเหมาะสม นักเรียนมีความเข้าใจในกิจกรรม คำอธิบายต่างๆ ใน กิจกรรมมีความชัดเจน กิจกรรมการสอนแบบโปรแกรมการสอนช่วยให้นักเรียนสนุกสนาน อยากคิด นักเรียนคิดว่าจะสามารถนำความรู้ความเข้าใจที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

เพียงใด นักเรียนคิดว่า การเรียนรู้โปรแกรมการสอนให้ประโยชน์แก่นักเรียนมากทั้งในปัจจุบันและอนาคต ทั้งนี้เนื่องจาก

2.1 กิจกรรมการเรียนรู้การสอนโปรแกรมการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดการอ่าน เรื่อง วรรณยุกต์และการผันอักษรมีความน่าสนใจ กระตุ้นและท้าทายความสามารถในการคิดการอ่านของนักเรียน และเป็นชุดฝึกที่เริ่มคิดพื้นฐานไปสู่ทักษะที่มีความซับซ้อนมากขึ้น นักเรียนมีความสนใจ สมัครใจเข้าร่วมโปรแกรม นักเรียนเห็นประโยชน์ จึงทำให้พอใจ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของทิสนา แคมมณี, และคนอื่น ๆ (2540) กล่าวว่า เรื่องการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการคิดที่ว่า ผู้ที่จะสามารถคิดได้ดีต้องมีคุณสมบัติในตัวเองที่เอื้ออำนวยต่อการคิด ได้แก่ ความเป็นผู้มีใจกว้าง เป็นธรรมชาติ กระตือรือร้นช่างคิดวิเคราะห์ผสมผสาน ขยันต่อสู้อกล้าเสี่ยง อดทน มีความมั่นใจในตัวเอง และน่ารักน่าคบ

2.2 การจัดสถานที่และบรรยากาศที่เอื้อต่อการพัฒนาโปรแกรมการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดการอ่าน เรื่อง วรรณยุกต์และการผันอักษร บรรยากาศเป็นกันเอง นักเรียนไม่รู้สึกรังเกียจ ผ่อนคลาย ทำให้นักเรียนมีสมาธิ เข้าร่วมโปรแกรมอย่างตั้งใจ ซึ่งสอดคล้องกับเอมอร์ บูซาบุพพาจารย์ (2537) ที่ได้สรุปแนวคิดของเรลลี และเลวิส (Reilly & Levis) ไว้ว่า สถานการณ์ที่ผ่อนคลาย ง่ายเป็นกันเอง

2.3 ระยะเวลาในเข้าร่วมโปรแกรมการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดการอ่าน เรื่อง วรรณยุกต์และการผันอักษร มีความเหมาะสมไม่มากไม่น้อยเกินไป และอยู่ในช่วงเวลาที่นักเรียนได้เรียนในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน คือ วันจันทร์ พุธ พฤหัสบดี วันละ 1 ชั่วโมง เวลา 13.00-14.00 น. นักเรียนส่วนใหญ่เห็นด้วยว่าช่วงเวลาเข้าร่วมโปรแกรมเหมาะสม จากการสังเกตพบว่านักเรียนมีความสนใจและรับผิดชอบในการเข้าร่วมกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง มีวินัยในตัวเอง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของพระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต) (2543) ที่เสนอวิธีคิดแบบวิภาษวาท คือ การคิดแบบมองเห็นความจริง โดยแยกแยะออกให้เห็นแต่ละแง่ แต่ละด้านจนครบทุกกรอบ ไม่พิจารณาสิ่งใดเพียงด้านเดียว

จากผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัยด้วยเหตุผลดังกล่าว เป็นการสนับสนุนว่าโปรแกรมการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดการอ่าน เรื่อง วรรณยุกต์และการผันอักษรที่จัดทำขึ้นนี้ ได้บรรลุเป้าหมายตามโปรแกรมที่กำหนดไว้ สามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการส่งเสริมการคิดการอ่านของนักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรมได้ดีในระดับหนึ่งตามเงื่อนไขของการจัดและสถานการณ์ที่เหมาะสม

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำโปรแกรมการสอนไปใช้

1.1 นำโปรแกรมการสอนเพื่อนสนับสนุนความสามารถในการคิดการอ่าน เรื่อง วรรณยุกต์และการผันอักษรร่วมกับสื่อมัลติมีเดีย เพื่อกระตุ้นความสนใจและเพิ่มทักษะให้กับผู้เรียนในด้านคิดการอ่านมากขึ้น

1.2 มอบหมายให้นักเรียนเป็นบ้าน มีการฝึกอย่างอิสระ หรือนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น ให้ทำโครงงาน หรือโครงการ ซึ่งทำให้นักเรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ คิดอย่างมีแบบแผน สร้างความรู้ความคิดใหม่ ๆ ขึ้นมา ซึ่งจะเป็นประโยชน์แก่นักเรียนต่อไป

1.3 เมื่อนักเรียนได้ทำชุดฝึกตามโปรแกรมการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดการอ่าน เรื่อง วรรณยุกต์และการผันอักษรแล้ว ผู้สอนควรมีการกระตุ้นนักเรียน และชี้แนะให้นักเรียนนำผลงานมาจัดเก็บในแฟ้มพัฒนางาน (portfolio) ของนักเรียน และมีการจัดกิจกรรมแบ่งกลุ่มและรายงานหน้าชั้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรเพิ่มกิจกรรมในโปรแกรมการสอนให้นักเรียนมีการวิเคราะห์ แก้ปัญหา และคิดอย่างมีวิจารณญาณ เป็นต้น

2.2 ควรมีการดำเนินการวิจัยเชิงพัฒนา (Research & Development) ในการส่งเสริมความสามารถในการคิดการอ่าน เรื่อง วรรณยุกต์และการผันอักษร เพื่อความก้าวหน้าและการพัฒนาที่ส่งเสริมต่อนักเรียนโดยตรง